کسب و کار

تحول دیجیتال بافرهنگ یادگیری مستمر

شتاب کنونی تغییرات ناشی از نوآوری دیجیتال می‌تواند باعث سردرگمی شود. از یک سو پیشرفت‌های هوش مصنوعی دیده می‌شود و از سوی دیگر هر روز ابزارهای جدید، بسترهای دیجیتال و تکنیک‌های نوینی ارائه می‌شود که بسیاری از کسب‌وکارها و مدیران آنها را به واکنش برای عقب نیفتادن از رقبا برمی‌انگیزد. بازار کنونی پر از سروصدا و انتخاب‌هایی بی‌پایان است و استفاده از تمام آنها نمی‌تواند گزینه‌ای معقول برای هر سازمان یا کسب‌وکاری باشد. بر اساس گزارش جدیدی از شرکت مشاوره کی‌ام‌جی‌ـ (KMPG) که نتیجه نظرسنجی از ۵۰۰ مدیر ارشد شرکت‌های بزرگ جهان است، ۹۸درصد از مدیران عنوان کرده‌اند که با تاکنون هوش مصنوعی را به نحوی در کسب‌وکار خود به کار گرفته‌اند یا برنامه‌ای برای اجرای آن در ۱۲ ماه پیش‌رو دارند. اما واقعیت آن است که استفاده از هوش مصنوعی یا هر فناوری و ابزار دیگری به تنهایی منجر به تحول دیجیتال یا تغییری بزرگ در وضعیت کسب‌وکارها نمی‌شود. آنچه دستیابی به چنین هدفی را ممکن می‌سازد و برای حفظ مزیت رقابتی نیز ضروری است، ایجاد فرهنگی از یادگیری مستمر در خود دو سازمان است. همچنین این فرهنگ یادگیری مستمر باید با تعهد برای تحول، نوآوری و آزمایش‌گری همراه شود. یکی از نکات اصلی‌ـ ابعاد کننده گزارش کی‌ام‌جی‌ـ برای کسب‌وکارهایی که نگران عقب‌افتادن از رقبا هستند این است که ۳۹درصد از پاسخ‌دهندگان عنوان کرده‌اند همچنان کارکنان ماهر کافی برای ارائه خدمات دیجیتال کارآمد ندارند. با این وضعیت که همزمان با افزایش شتاب نوآوری‌های دیجیتال است، شاید تصور استفاده از نوآوری‌ها و ابزارهای دیجیتال را داشته باشید و چه به دنبال تبدیل شدن به یک نوآور و ارائه‌کننده تحول بزرگ بعدی باشید، راهی به جز یادگیری مستمر و نهادینه کردن میل به آزمایش گری پیش پایتان نیست. البته کسانی که بتوانند این مسیر را به درستی طی کنند، منافع فراوانی به دست خواهند آورد. در هر صورت، رمز موفقیت در این نیست که به دنبال تسلط بر هر فناوری جدید و نوظهوری باشید، بلکه کافی است فقط کمی بیش از رقبا بدانیم و از دانش موجود برای ایجاد و تقویت مزیت رقابتی خود استفاده کنیم. راه حفظ این مزیت رقابتی نیز ایجاد فرهنگی از یادگیری مستمر به همراه تعهد برای تحول و آزمایش گری است.

چرا فرهنگ یادگیری اهمیت دارد؟

قارچ از صنعت و زمینه فعالیت کسب‌وکارها آن دسته از سازمان‌هایی که یادگیری مستمر را بین کارکنانشان تشویق می‌کنند، منافع مختلفی به دست می‌آورند. چالکی یکی از این مزایاست. چابکی در اینجا به معنای ایجاد سازمان و تیم‌های کاری است که تغییرات صنعت را تشخیص می‌دهند و به سرعت روبه‌های خود را برای همگام شدن با آنها تغییر می‌دهند. چنین کسب‌وکارهایی همچنین کارکنانی ماهر خواهند داشت که نخستان به دنبال کشف و بهره‌گیری از ابزارها و تکنیک‌های نوظهور است، نه آنکه از آنها فراری باشند. چنین شرایطی به نوبه خود پتانسیل نوآوری را افزایش می‌دهد. چرا که فرهنگ یادگیری سازمان‌ یافته امکان ایده‌پردازی از دانش جدید را فراهم می‌آورد و هر روز می‌توان منتظر دیدگاه‌ها و فرصت‌های بهتری برای همکاری با همکاران بود. یکی دیگر از مزایای فرهنگ یادگیری، برخورداری از سطح بالاتری از نگهداشت کارکنان است. کارکنان از فرصت‌های رشد و توسعه شخصی و حرفه‌ای استقبال می‌کنند. در نتیجه، وجود یک فرهنگ یادگیری در سازمان، نه‌تنها از آنها کارکنانی به‌مهارت‌تر و وفادارتر می‌سازد، بلکه‌میل به ادامه همکاری را در آنها افزایش می‌دهد و به احتمال زیاد مدت بیشتری در چنین سازمانی به فعالیت ادامه خواهند داد که روی رشدشان سرمایه‌گذاری کرده است. نکته این است که ایجاد یک فرهنگ یادگیری از بالی سازمان شروع می‌شود. اگر رهبران سازمانی و تیم مدیریت از شده اهمیت یادگیری مستمر را با حرف و عمل خود نشان دهند، بقیه سازمان هم به دنبال آنها خواهند رفت. از این رو، رهبران سازمانی باید خودشان درگیر فعالیت‌هایی شوند که انتظار دارند از سوی کارکنان خود ببینند. آنها همچنین باید به کارکنان خود دسترسی به منابع مشابه را بدهند، زمان کافی برای بررسی این منابع را فراهم آورند و روحیه آزمایش گری بدون ترس از تبیخ و شکست را نهادینه کنند.

ایده‌های نوآورانه از کجا می‌آیند؟

شرکت‌هایی که هرایک مجموعه مهارت‌ها و قواعد و رویه‌های عملکردی منحصر دارند، راحتتر می‌توانند یادگیری مستمر را تشویق کنند تا آنکه بخواهند یک‌باره چیزی جدید و آزمون‌نشده مانند فناوری‌های دیجیتال را بیاده کنند. البته در چنین شرایطی، نگرش و رفتارهای رهبری سازمان نقش تعیین‌کننده را ایفا می‌کند. تمایل او به پذیرش نقاشتاخته‌ها و ایجاد قواعد جدیدمی‌تواند مشوق و انگیزه‌بخش سایرین باشد.

سازمان‌ها و افراد همچنین می‌توانند برای یافتن ایده‌ها و راهکارهای عملی به فرار از صنعت و شبکه‌های موجود خود نگاه کنند. در این صورت قادر خواهند بود دانش را از دیگر سازمان‌ها و نهادها دریافت کنند در بسیاری از موارد نیز ایده‌ها و خلاقیت‌های مورد استفاده در صنعتی دیگر، قابل کپی‌برداری و بومی کردن برای استفاده در صنعتی جدید خواهد بود. گاه نیز دوره‌های آموزشی بیرونی می‌توانند همزمان به ارتقای مهارت‌ها و ایجاد شبکه‌های جدید برای تحول دیجیتال کمک کنند که در این صورت نهادینه ساختن فرهنگ یادگیری در آینده راحتتر خواهد شد.

نکته دیگر این است که تشویق به یادگیری و نوآوری به تنهایی کافی نیست. پس از یادگیری و افزایش مهارت‌ها دوره‌های زمانی مختلفی می‌رسد که ایده‌پردازی‌ها افزایش می‌یابند. شیوه غربال و تعیین اثرگذارترین ایده‌ها نیز خود مساله مهم دیگری است که باید به آن پرداخته شود. همچنین علاوه بر تشویق یادگیری نیاز است که اثر فعالیت‌ها و برنامه‌های خود را سنجش کنید (همان‌طور که در استراتژی دیجیتال، پیشرفت برنامه‌ها سنجیده می‌شود). بزرگ‌داده‌ها اطلاعات روزافزون درباره عملکرد سایر رقبا و صنایع در اقتصاد دانش‌محور دیجیتال به شما کمک خواهد کرد که نتایج فرهنگ یادگیری خود را با سایر معیارها مقایسه کنید. البته این در حالی است که پیش‌تر توانسته باشید داده‌های کارآمدی فراوانی را گشت سرمایه برای برنامه‌های یادگیری، تعداد دفعات استقبال کارکنان از استراتژی‌ها و ابزارها یا کانال‌های جدید، نرخ نگهداشت کارکنان و میزان رضایت آنها را به خوبی ثبت و اندازه‌گیری کنید.

یادگیری بر اساس فضای سفید و سیاه

در نهایت، هر سازمان باید خود تصمیم بگیرد که تا چه مرحله‌ای قرار است یادگیری مستمر و تحول دیجیتال را به پیش ببرد. این تصمیم بستگی مستقیم با حوزه فعالیت، بازار هدف، مزیت رقابتی و توانمندی‌ها و ویژگی‌های شرکت دارد. در برخی موارد، به‌ویژه در صنایع دیجیتال و برای شرکت‌های پیشگام فناوری، یادگیری و تحول هیچ‌گاه به پایان نمی‌رسد. با این حال، درکی از مراحل مختلف تحول و توسعه به همراه اشتباه رایج در اقتباس رویکردهای نامناسب، تصمیم‌گیری را آسان‌تر خواهد کرد.

کسب‌وکارها چهار گام توسعه را پیش رو دارند. دو گام نخست، گام‌های کارآفرینی هستند استارت‌آپ و افزایش مقیاس استارت‌آپ‌ها به دنبال تثبیت خود در فضای سفید هستند؛ فضایی که جدیدات و به نمرت در آن بازاری تعریف شده یا مدل‌های کسب‌وکاری مدون به چشم می‌خورد. در این فضا اغلب نه مشتری و بازاری وجود دارد و نه کسب‌وکاری که به فعالیت در آن مشغول باشد. شناسایی چنین فضایی، نیازمند کارآفرینی رویین و نکته‌سنج است. از جمله فعالیت‌های او در این مرحله، فروش، بازاریابی، عملیات و تحویل سفارش‌هاست. درگیری با این گرایندهای عملیاتی، به ناچار به معنای غفلت از توانمندی‌های نوآوری است. در گام موفقیت، یک کسب‌وکار به تخصص عملیاتی برای خدمت‌رسانی به بازارهای مرکزی دست یافته است. در این مرحله، بازارها به حدی مشخص و شناخته‌شده هستند که می‌توان آنها را فضای سیاه نامید. نوآوری در فضای سیاه اغلب به نوآوری‌ها و بهبودهای تدریجی خلاصه می‌شود. در اوج چرخه عمر یک کسب‌وکار، عملکرد و حاشیه سود شرکت به شدت رقابتی می‌شود و اگر شرکت قادر به نوآوری نباشد، اقول در انتظارش خواهد بود. مشکل آنجاست که توانمندی‌های نوآوری خود نیاز این مرحله طی چرخه رشد، تحلیل رفته‌اند. نیاز آن، نوآوری‌های جدید و بی‌سابقه و مدل‌های کسب‌وکاری است که بتوانند بازارها را جهت‌دادسازند. بازارهای کنونی را دگرگون سازند. بیشتر کسب‌وکارها در چرا شایعاتی فاحش می‌شوند. آنها فرقا مشابهی در فضای سیاه، سفید و خاکستری اتخاذ می‌کنند. در حالی که نوآوری در فضای ناآشنای خاکستری یا فضای ناشناخته سفید نیازمند سطح متفاوتی از توانمندی‌هاست. بنابراین، مدیران و رهبران سازمانی باید بر اساس جایگاه کنونی خود و هدف پیش‌رو، استراتژی‌ها و برنامه‌های خود را مشخص کنند.

مترجم: مهدی نیکوئی
منبع: European Business Review

از مرمت تا گردشگری؛ پل خاتون، فرصتی برای جذب گردشگران

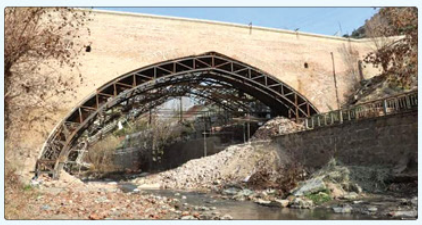

لیلا خانی نژاد- مرمت و بازگشایی پل تاریخی خاتون کرج، یکی از آثار ارزشمند دوره سلجوقی و صفوی، در سال‌های اخیر با چالش‌هایی همچون ریزش بخشی از سقف در آذر ۱۳۹۹ و کمبود اعتبارات مواجه بوده است. این پل، که در ورودی شرقی کرج واقع شده و با نام‌های "پل دختر" و "پل شاه عباس" نیز شناخته می‌شود، به دلیل اهمیت تاریخی و معماری‌اش، در اولویت اقدامات حفاظتی و مرمتی قرار گرفته است.

شروع عملیات مرمت

مرمت پل خاتون از شهریور ۱۴۰۲ با تأمین اعتبار حدود ۹ میلیارد تومان (۹۰ میلیارد ریال) آغاز شد و به یکی از معتبرترین شرکت‌های مرمتی کشور سپرده شد. این پروژه تحت نظارت کارشناسان میراث فرهنگی و با رعایت اصول فنی ادامه دارد.

پیشرفت روند مرمت

"نادر زینالی"، سرپرست میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان البرز، در ۱۶ بهمن ۱۴۰۳ طی نخستین نشست خبری خود اعلام کرد که مرمت پل خاتون طبق برنامه و نقشه معماری ثبت‌شده پیش می‌رود و انتظار می‌رود تا پایان فروردین ۱۴۰۴ تکمیل شود. با این حال، در نشست خبری دوم، مشخص شد که روند مرمت تا دو ماه آینده به پایان خواهد رسید.

زینالی در توضیحات جدید خود بیان کرد که پیشرفت مرمت در مراحل پایانی قرار دارد و جزئیاتی مانند تکمیل جان‌پناه، نادوان‌ها، شیب‌بندی عرشه و کف‌فرش در حال اجرا است.

عوامل مؤثر بر ریزش پل خاتون

در گذشته، به دلیل مرمت‌های غیر اصولی و کمبود بودجه، بخش‌هایی از پل دچار ریزش شده بود. تأمین اعتبارات ملی و استانی و همکاری سازمان‌های مرتبط، این امکان را فراهم کرده است تا مرمت اصولی و استانداردسازی سازه به درستی انجام شود. عواملی که باعث کاهش استحکام و تخریب پل خاتون شدند، عبارت‌اند از:

- فرسودگی طبیعی سازه به دلیل قدمت تاریخی آن (دوره سلجوقی و صفوی)
- تأثیر شرایط محیطی مانند بارش‌های شدید سیل، نفوذ آب‌های سطحی و آب‌های آبیاری فضای سبز اطراف پل که موجب تخریب پایه‌ها و طاق‌های آن شد
- زلزله‌ها و سیل‌های متعدد که به کاهش استحکام سازه منجر شدند.
- تردد خودروها در دهه‌های ۴۰ و ۵۰ شمسی که باعث آسیب‌دیدگی سازه و کاهش ایستایی پل شد.
- استفاده از مصالح نامناسب در مرمت‌های گذشته که به جای تقویت بنا، تخریب بیشتری را رقم می‌زد.

در مجموع، ترکیب فرسودگی تاریخی، عوامل طبیعی و مداخلات نامناسب انسانی موجب آسیب به این پل شد.

پل خاتون؛ یک اثر تاریخی ارزشمند

پل تاریخی خاتون کرج در سال ۱۳۷۹ با شماره ۳۵۰۱ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسید و پس از پایان مرمت نیز همچنان به عنوان یک اثر تاریخی رسمی مورد حفاظت خواهد بود. این پل یکی از نمادهای فرهنگی کرج محسوب می‌شود و مرمت آن با هدف حفظ اصالت تاریخی و تبدیل به یک مقصد گردشگری انجام شده است.

برنامه‌های میراث فرهنگی پس از مرمت

پس از اتمام فرآیند مرمت، میراث فرهنگی استان البرز با همکاری شهرداری و سازمان‌های مرتبط قصد دارد از این پل به عنوان یک مکان گردشگری فعال بهره‌برداری کند. اقدامات پس از تکمیل مرمت شامل:

- بهینه‌سازی فضای اطراف پل و ایجاد مسیرهای دسترسی مناسب
- برپایی‌گاری هنری و نصب تابلوهای معرفی تاریخچه پل
- برگزاری رویدادهای فرهنگی و هنری برای جلب توجه گردشگران و افزایش آگاهی عمومی.
- همکاری با تورهای گردشگری و دفاتر مسافرتی جهت معرفی پل خاتون به عنوان یک جاذبه تاریخی و فرهنگی.
- انتشار مقالات، گزارش‌ها و مستندات تصویری درباره تاریخچه و ارزش‌های معماری پل در رسانه‌ها و فضای مجازی

این اقدامات نه‌تنها موجب حفاظت و معرفی گسترده‌تر پل خاتون خواهد شد، بلکه به استفاده بهینه از ظرفیت‌های گردشگری استان البرز کمک خواهد کرد و این اثر تاریخی را به یکی از نمادهای فرهنگی و گردشگری استان البرز تبدیل خواهد کرد.

قاسم پور تاکید کرد:

احداث نیروگاه خورشیدی به‌عنوان فرصت سرمایه گذاری

سخنگوی شورای اسلامی شهر کرج از ارائه پیشنهادی در راستای تحقق شعار سال مقام معظم رهبری مبنی بر «سرمایه‌گذاری در تولید» خبر داد و احداث نیروگاه خورشیدی در کرج را یکی از مهم‌ترین فرصت‌های سرمایه‌گذاری در حوزه‌گرژی‌های تجدیدپذیر دانست.

به گزارش پیام آشنا، علی قاسم‌پور با اشاره به تاترازی انرژی در کشور و ضرورت حرکت به‌سوی منابع پایدار و پاک، اظهار کرد: با توجه به ظرفیت بالای اقلیمی و تابش خورشید در استان البرز، احداث نیروگاه خورشیدی می‌تواند ضمن تأمین بخشی از انرژی مورد نیاز شهر، زمینه اشتغال‌زایی، رشد اقتصادی و جذب سرمایه‌گذاران بخش خصوصی را فراهم آورد.

وی تاکید کرد: شورای شهر آماده است با تسهیل فرایندهای سرمایه‌گذاری، بستر مناسبی برای حضور بخش خصوصی و اجرای این طرح‌های استراتژیک فراهم کند.

قاسم‌پور اذعان کرد: این پیشنهاد در راستای برنامه‌های توسعه پایدار شهر، زمینه به محیط زیست مطرح شده و می‌تواند الگویی موفق برای دیگر کلان‌شهرها در استفاده از انرژی‌های نو باشد.

رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری شورای اسلامی شهر کرج اعلام کرد:

لزوم توسعه همکاری مدیریت شهری با بسیج مهندسین

رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری شورای اسلامی شهر کرج اعلام کرد: سمن‌ها، اساتید و بسیج مهندسین بازوان توانمند در اداره شهر هستند؛ ضروری‌ست شهرداری کرج میزهای گفتمان مشترک را برای اهداف اجرائی خود تشکیل دهد.

به گزارش پیام آشنا، علیرضا رحیمی در دیدار و نشست با رئیس و جمعی از اعضای بسیج مهندسین استان البرز برگزار شد، گفت: شهرداری کرج می‌تواند در مدیریت شهر، نظارت و ارزیابی پروژه‌ها از سمن‌ها، انجمن‌ها و مجموعه‌های فنی شهر مثل بسیج نظام مهندسی و بسیج اساتید استفاده کند.

رحیمی موضوع این نشست را پرداختن به مسائل و چالش‌های مدیریت شهری عنوان و اظهار کرد: مدیریت شهری با اساتید مهندسین و نخبگان علمی هم وارد تفاهم‌نامه بشود و میزهای گفتمان مشترک تشکیل شود تا با مشارکت و تبادل نظر در طرح نهالی و ارزیابی پروژه‌های شهری باعث پیشرفت شهر و اجرای پروژه‌ها شود.

نائب رئیس کمیسیون تلفیق یادآور شد: استفاده از توان مهندسین و اساتید دانشگاهی استان در برابر چالش، مسائل و مباحث شهری می‌تواند آثار قابل توجهی در رشد و توسعه شهری بخصوص اجرای پروژه ها داشته باشد.

لزوم مکانیزه شدن مصرف آب در کشاورزی

رئیس شورای عالی استان‌ها با اشاره به تاترازی‌های انرژی، گفت: تاترازی انرژی با این سرعت قابل حل نیست اما باید برای سال آینده پیش بینی لازم انجام شود و از امروز باید کار در حوزه‌های انرژی‌های جدید و نوین را شروع کنیم.

به گزارش پیام آشنا- نقل از ایسنا، موسی‌الرضا حاجی بگلو درباره مسئله تاترازی آب در سطح پایتخت و تقاضای از کشور اظهار کرد: امسال کمبود آب داریم و با توجه به اعلام مراجع رسمی بارندگی کم و خشکسالی در کشور بیشتر از حد نرمال بوده است و این نشان می‌دهد که باید نسبت به صرفه جویی و مصرف آب دقت بیشتری داشته باشیم.

وی ادامه داد: ۹۲ درصد از مصرف آب در کشاورزی استفاده می‌شود و اگر این کشاورزی مکانیزه و به روز نشود و از مدل‌های جدید و نوین کشاورزی استفاده نکنیم، همچنان این مشکل بحران آب را داریم. علاوه بر مکانیزه بودن، نوین بودن روش‌های جدید آبیاری مزارع کشاورزی، دامداری و مراتع را باید در دستور کار داشته باشیم و از مدل‌های جدیداستفاده کنیم.

رئیس شورای عالی استان‌ها با اشاره به تاترازی حوزه برق گفت: تاترازی انرژی با این سرعت قابل حل نیست؛ اما باید برای سال آینده پیش بینی لازم انجام شود و از امروز باید کار در حوزه‌های انرژی‌های جدید و نوین را شروع کنیم. امروز در بسیاری از کشورهای دنیا پمپ‌بنزین در حال جمع شدن است چرا که به سمت نلوگاز برقی رفته‌اند.

وی ادامه داد: کشورهای اروپایی در حال برداشتن گام‌های بزرگ هستند و به سمت انرژی پاک و تویـــن رفته‌اند، ولی ما همچنان از این انرژی خدادادی استفاده می‌کنیم، در حالی که باید این انرژی را در جای دیگر استفاده کنیم تا منابع مالی خوبی به دست آوریم. متأسفانه هم بد مصرف می‌کنیم هم انرژی را هدر می‌دهیم! امیدوارم بتوانیم با استفاده از انرژی‌های جدید و نوین حداقل در جامعه شهری شامل مدیریت شهری و مدیریت‌های محلی در شهرداری و دهیاری‌ها از انرژی پاک استفاده کنیم تا حداقل به برق خانگی کمک شود.

«هبیتات» به شهرداران نسخه داد:

طلای سبز در شهرها

شهرداران ایرشهرها مرکز واکنش به عوارض ۳گانه «سبک‌جدید زندگی»، اولویت سرمایه‌گذاری در شهر را تغییر می‌دهند. «هبیتات» برای تبدیل شهرها به باشگاه ورزشی و تفریحی، ایجاد فضاهای باز عمومی «همه‌کاره» را توصیه کرده است. اختصاص یکسوم کاربری‌های شهر به «پارک پیاده‌راه و محیط مخصوص پاتوق اجتماعی»، هزینه سلامت شهروندان را کاهش می‌دهد. الـــزام اصلی این محیط‌های باز، «خرختن و گیاهان» هستند که در نقش «طلای سبز» باعث رشد کیفیت زندگی می‌شوند. «دنیای اقتصاد» کارآمدی تهران را با نسخه جدید «هبیتات» سنجش و بررسی کرد.

صدیقه نژادفروان- سه عارضه سبک زندگی جدید در شهرهای بزرگ «هبیتات» را در مسیری قرار داد که «توسعه‌ناهمه» تازه برای شهرداران تهیه کند. دکتر اسکان بشر مثل منحد -هبیتات- که «هوآرد» فرود زندگی شهری در جهان را رصد و متناسب با تغییرات شهرها نشعه‌دار شده‌اند. سازگار با شرایط برای شهرداران منتشر می‌کند، راهنمای جدیدی منتشر کرده است که «احداث فضای عمومی همه‌کاره» را بر ساختمان‌سازی بیشتر مقدم می‌داند؛ در این توصیه‌نامه از شهرداران شهرهای بزرگ خواسته شده به «افضای سبز» به عنوان «طلای شهری» نگاه کنند و مساحت و تعداد فضاهای باز عمومی را افزایش دهند. این فضاها ترکیبی از پیاده‌راه، پارک و محل‌های اجتماعی هستند.

هر چقدر فضای عمومی همه‌کاره در شهر افزایش یابد، «هزینه‌های پزشکی ساکنان شهرهای بزرگ از طریق پیاده‌روی و ورزش کاهش پیدا می‌کند و همچنین ارتباطات اجتماعی شکل گرفته در این فضاها به رفاه روانی افراد منجر می‌شود». «هبیتات» معتقد است وقتی در اقتصادی طبقات پایین درآمدی در شهرهای بزرگ مناسب نیست و میمیت این افراد از طریق شغل‌های غیررسمی تامین می‌شود در این وضعیت فضاهای عمومی همه‌کاره امکان «شکل‌گیری کسب‌وکارهای خیابانی» همچون خیابان‌های غنا را فراهم می‌آورد که به نفع این گروه‌ها خواهد بود. بررسی‌های «دنیای اقتصاد» درباره مکانات عمومی شهر تهران متناسب با نسخه سیاستی «هبیتات» نشان می‌دهد. سرانه فضای سبز شهر در پایتخت و همچنین سرانه پارک و تفرجگاه شهری نیز کمتر از حد توصیه‌شده جهانی است.

شهرها و جوامع سالم از طریق فضاهای همه‌کاره

تراکم جمعیت، افزایش چشگیر جمعیت سالمند و معیشت و شرایط سخت اقتصادی خانوارها سه عارضه سبک زندگی جدید در شهرهای بزرگ بحشمار می‌روند که به دشواری در یافتن شغل یا افزایش بیکاری برای ساکنان شهرها منجر شده است. از این رو نقشه راه شهری هبیتات با ایجاد فضاهای عمومی همه‌کاره یک راه‌راهکارهای مهم شهرهای جهان برای خروج از این سه عارضه سبک زندگی جدید شهری است.

فضاهای عمومی همه‌کاره شهرها را با ایجاد هرچه بیشتر پیاده‌روها بازکها- تبدیل به معابر ویژه «پاتوق شهری» می‌کند. این فضاهای عمومی جدید جنبه و جوش اجتماعی را افزایش داده و منجر به همنشینی نسل‌های مختلف در یک فضا می‌شود. این اتفاقات علاوه بر سلامت و رفاه روانی منجر به ایجاد شغل‌های جدید و ویژه این موضوع در فضاهای همه‌کاره می‌شود که می‌تواند کسب‌وکارهایی را در این پاتوق‌های شهری به وجود بیاورد و بخشی به ارائه غذا و بخشی به فروش صنایع دستی و... مشغول شوند. همچنین فضاهای همه‌کاره باعث فاصله شهرها از فضای همیشه پرترافیک و آلودگی می‌شود و به عنوان تکنیکی برای رسیدن به محورهای سلامتی جسمی و روانی به کار برده می‌شود. این اتفاق منجر به افزایش هرچه بیشتر فضاهای باز عمومی می‌شود.

در مقابل تهران با نوعی موقعیتی در شهرسازی همگام با جهان مواجه است. فضای سبز یعنی فضایی که باید در آن زیست کرد و نه در خشکاری صرف. بر اساس آمارهای ارائه شده از سوی شهرداری میزان سرانه پوستان‌های تفریحی شهری در تهران ۷۶ مترمربع است. این در حالی است که میانگین استاندارد جهانی ۱۰ مترمربع است. همچنین سرانه فضای سبز شهری در تهران ۱۶۹ مترمربع برآورد شده که با استاندارد ۲۵ مترمربع جهانی برای هر فرد فاصله دارد. از این رو نقشه راه هبیتات کلان‌شهرهای ایران به‌ویژه تهران را می‌تواند در مسیر رسیدن به شهرهای سالم از طریق ایجاد فضاهای همه کاره به حرکت درآورد.

چرا فضاهای عمومی شهرها مهم است؟

وقتیت و کیفیت مناطق شهری از تبلط نزدیکی با سلامت و رفاه بخش قابل توجهی از جمعیت جهان دارد با توجه به اینکه بیش از نیمی از جمعیت جهان در حال حاضر در مناطق شهری زندگی می‌کنند، انتظار می‌رود این تعداد تا سال ۲۰۳۰ به ۶۰درصد و تا سال ۲۰۵۰ به ۷۰درصد افزایش یابد.

استراتژی شهر سالم

برنامه‌ریزی شهری مبتنی بر سلامت باعث افزایش فعالیت بدنی و سرمایه اجتماعی و بهبود دسترسی به غذای سالم می‌شود و می‌تواند مانع بیماری‌های غیرواگیر در شهرها مانند چاقی، دیابت، فشار خون بالا و قلبی شود و همچنین سطح جرم و جنایت را کاهش دهد. فضاهای سبز شهری نیز نقش حیاتی در کاهش غلظت ذرات معلق بهبود کیفیت هوا و افزایش سلامت تنفسی دارند.

فضاهای عمومی باز فرصت‌هایی را برای لوقات فراغت، معاشرت و فعالیت بدنی، پرورش عادات سالم و کاهش بروز بیماری‌های مرتبط با سبک زندگی بی‌تحرک یا گوشه‌نشینی فراهم می‌کند. یک شبکه خیابانی که با اتصال و ایمنی بالا مشخص می‌شود، می‌تواند تحرک و تعامل فعال بین شهروندان را تقویت کند. پیاده‌روی و دوچرخه‌سواری را تشویق کند و امکان ورزش روزانه با داشت کم را فراهم نماید. در طول همه‌گیری کووید۱۹-، اهمیت فضاهای عمومی در تنظیم رفاه جسمی، روانی و اجتماعی به‌ویژه به دلیل محدودیت‌ها و قرنطینه‌ها آشکار گردید. علاوه بر این، نقش خیابان‌ها در سلامت شهری تنها به سلامت فیزیکی محدود نمی‌شود. خیابان‌های روشن، تمیز و زیبا می‌توانند با فراهم کردن محیط‌های ایمن و جذاب برای فعالیت‌های روزانه «سلامت روان» ساکنان را افزایش دهند.

درآمدزایی از فضاهای همه کاره

فضاهای عمومی دارای پتانسیل قابل توجهی به عنوان مناطق درآمدزا هستند. به‌ویژه برای کسانی که با چالش‌های اقتصادی مواجه هستند. قرارگیری از مزایای نفریس و اکولوژیکی فضاهای عمومی با امکان دادن به فروشندگان برای فروش محصولات و سایر کالاهای خود از میمیت حمایت می‌کنند. شهرها و دولت‌های محلی باید این مدل تعاملات اجتماعی را به رسمیت بشناسند و آنها حمایت کنند. به‌ویژه در شـــهرهایی که به سرعت در حال شهرنشینی و منابع محدود هستند. جایی که بخش بزرگی از جمعیت در بخش غیررسمی دستمزد روزانه دریافت می‌کنند. این فضاها که اغلب از نظر اهمیت اقتصادی کمتر ارزش‌گذاری می‌شوند، می‌توانند طیف وسیعی از فرصت‌های درآمدزا ارائه دهند که به‌عنوان یک پایه مالی برای زندگی سالم‌تر عمل می‌کنند. تحقیقات نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری در پارک‌های شهری می‌تواند مزایای سلامتی قابل توجهی به همراه داشته باشد که به صرفه‌جویی اقتصادی در هزینه‌های مراقبت‌های بهداشتی معنی می‌کند.

فعالیت‌ها می‌توانند تعاملات بین جوامع مختلف را تسهیل کنند. ایدئات فرقانی و بین‌فرهنگی را در سطح تخصصی‌تر تقویت کنند. در نتیجه بهزیستی روانی، انسجام اجتماعی و شمولیت در عین کاهش انزوای اجتماعی و تعارضات ارتقا می‌یابد. به عنوان مثال، پروژه‌های باغبانی اجتماعی با تشویق ساکنان به همکاری، به اشتراک‌گذاری منابع و ایجاد پیوندهای اجتماعی قوی‌تر، سلامت شهری و انسجام اجتماعی را به طور موثر ارتقا داده‌اند.

محیط زیست

تداوم وضعیت تالاب انزلی مردم را دچار بیماری تنفسی و گوارشی می کند

استاندار گیلان گفت: اگر این وضعیت در تالاب انزلی ادامه پیدا کند، ریزگردهای تابستانی، مردم و جوامع محلی را دچار بیماری‌های تنفسی و گوارشی می‌کند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، هادی حق‌شناس در نشست کارگروه مدیریت تالاب بین‌المللی انزلی که روز پنجشنبه ۲۸ فروردین با حضور رئیس سازمان محیط‌زیست در قلم‌گوده بندرانزلی برگزار شد، اظهار کرد: سال گذشته در جلسه کارگروه تالاب انزلی از مدیران در رابطه با وضعیت هفت سال گذشته تالاب و زمان آغاز فعالیت این کارگروه سوال پرسیدم؛ پاسخ مدیران این بود که حال تالاب بهتر نشده است. به عبارت دیگر، حال تالاب هفت سال پیش بهتر بود و یا بیان کردند باید فکر اساسی به حال تالاب انزلی کنیم، ادامه داد: ما انتهای زنجیره را بررسی می‌کنیم، از جمله لایروبی داخل حوضچه تالاب و جمع‌آوری سنبل آبی در حالی که این کارها پرداختن به معلول وقایع و اقدامات مقطعی و آرام‌بخش موقت هستند.

استاندار گیلان با بیان اینکه اگر کارهای هفت سال پیش نتیجه می‌داد، این حال تالاب باید بهتر بود، گفت: طبق اسناد، پل متحرک غازیان محل تردد کشتی و شناور بود، ولی از طریق ۱۱ روخانه منتهی به تالاب انزلی شاهد ورود فاضلاب انسانی و صنعتی و همچنین بار روخانه‌ها پس از بارش و تجمیع آن در تالاب هستیم در نتیجه، عمق تالاب از هشت متر در چند دهه قبل کاهش پیدا کرده و امروز تبدیل به محل زباله شده است.

حق‌شناس بیان کرد: طبق کنوانسیون رامسر اگر فرض کنیم مساحت تالاب نزدیک به ۲۰ هزار هکتار باشد و در سال‌های اخیر پنج متر هم میانگین عمق داشته باشد، یک میلیارد مترمکعب در آن رسوب وجود دارد که با هیچ ابزاری قابل لایروبی نیست. استاندار گیلان با بیان اینکه برای احیای تالاب انزلی باید ورود رسوبات را قطع کنیم، گفت: رسوبات اعم از سموم، رسوبات کشاورزی، فاضلاب شهرک‌های صنعتی رشت، فاضلاب هفت شهر و ۷۲۰ روستاست که به سمت تالاب انزلی سرریز و تغذیه می‌شود.

وی با تاکید بر اینکه یک زمان ۷۰ نوع آبزی در تالاب انزلی وجود داشت و الان فقط ۳۰ نوع آبزی در آن وجود دارد، ادامه داد: پرندگانی که در سال‌های گذشته به تالاب می‌آمدند و همچنین اقتصاد جوامع محلی حاشیه تالاب در حال نابودی است. علاوه بر این، اگر این وضعیت ادامه پیدا کند، ریزگردهای تابستانی تمام مردم و جوامع محلی را دچار بیماری‌های تنفسی و گوارشی می‌کند.

حق‌شناس افزود: جوامع محلی می‌توانند اقداماتی انجام دهند، ولی نمی‌توانند معضل فاضلاب را درست کنند. ما باید به جای پرداختن به معلول، علت را حل کنیم. برای تحقق این مساله و احیای تالاب انزلی باید از ورود فاضلاب جلوگیری شود.

همچنین در این جلسه حجت‌الاسلام سید عبدالجواد شمس‌الدین، امام جمعه بندرانزلی اظهار کرد: طی ۱۰ سال گذشته اینگونه جلسات تشکیل شده است. اگر قرار است همین گزارش‌ها توسط دستگاه‌های ارائه شود که همه کارها را آنجا دادمیاند و طبق گزارش‌ها همه چی خوب پیش می‌رود، پس اشکال تالاب در کجاست؟

وی با بیان اینکه به نظر می‌رسد چند اشکال اساسی در رابطه با پیشبرد فعالیت‌های تالاب انزلی وجود دارد، افزود: کسانی که می‌خواهند این مجموعه را پیش ببرند باید اشراف لازم نسبت به کار داشته باشند. امام جمعه بندرانزلی با تاکید بر اینکه مساله احیای تالاب انزلی طولانی مدت بیان کرد: فقط نمی‌توان در شهرستان‌ها یا استان به این مساله پرداخت.

شمس‌الدین با بیان اینکه در این سال‌ها برخی به‌عنوان کارشناس تالاب معرفی شدند که هیچ تخصصی نداشتند و عده‌ای فقط به دنبال کار رسانه‌ای و مطرح کردن خود بودند، گفت: کار باید به اهل و دلسوز سپرده شود.

وی با تاکید بر اینکه اشراف نسبت به کار باید مستمر باشد، افزود: در زمینه احیای تالاب اگر مؤلفی وجود دارد تبادر دستخوش ملاحظات شوید، بلکه باید وارد عمل شوید.